

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy**

Bydgoszcz, dnia lipca 2009 r.

**Pan
Marek Nowak
Dyrektor
Regionalnego Szpitala Specjalistycznego
im. dr. Władysława Biegańskiego
w Grudziądzu**

LBY-410-13-1/2009
P/09/147

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy skontrolowała Regionalny Szpital Specjalistyczny im. dr. Władysława Biegańskiego w Grudziądzu, zwany w dalszej treści „Szpitalem”. Kontrolą objęto zagadnienia związane z utrzymaniem w należyтым stanie techniczno-użytkowym obiektów budowlanych użytkowanych przez Szpital w latach 2006 – 2008.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokóle kontroli podpisanym w dniu 15 czerwca 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację przez Szpital obowiązków związanych z utrzymaniem w należyтым stanie techniczno-użytkowym obiektów budowlanych użytkowanych przez Szpital, mimo występujących nieprawidłowości.

1. Szpital udzielał świadczeń zdrowotnych w budynkach położonych w Grudziądzu i w Brodnicy. Miasto Grudziądz i Starostwo w Brodnicy jako właściciele obiektów, w umowie o nieodpłatne ich użytkowanie, nie zobowiązały Szpitala do realizacji obowiązków w zakresie

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

należytego utrzymania obiektów budowlanych (rozdział 6 Prawa budowlanego²). Realizacja tych obowiązków odbiegała od wymogów ustalonych Prawem budowlanym. Nieprawidłowości polegały na:

- nieprzeprowadzeniu w 2006 r. kontroli okresowej stanu technicznego elementów budynków, instalacji narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania obiektów (wymóg art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. a Prawa budowlanego), położonych na terenie Grudziądza.
- prowadzeniu, począwszy od jesieni 2007 r., w niepełnym zakresie kontroli stanu technicznego budynków wielkopowierzchniowych (budynek kuchni i budynek „B” – zaplecze diagnostyczno zabiegowe położone w Grudziądzu przy ul. Rydygiera). Zakres i częstotliwość tych kontroli uregulowano w art. 62 ust. 1 pkt 3 Prawa budowlanego. Stan techniczny instalacji gazowej i przewodów kominowych w budynku kuchni oraz przewodów kominowych w zapleczu diagnostyczno-zabiegowym budynku „B” kontrolowano tylko raz, zamiast dwa razy w roku.
- niedysponowaniu przez Szpital dokumentacją budowy i dokumentacją powykonawczą 3 obiektów, dla których założono książkę obiektu budowlanego (budynek Pralni w Brodnicy, budynek Zespołu Wyjazdowego w Brodnicy, budynek administracyjny w Grudziądzu) oraz 6 obiektów, dla których nie założono książki obiektu budowlanego (5 obiektów w Brodnicy i jeden w Grudziądzu). Obowiązek założenia książki obiektu budowlanego wynika z art. 64 ust. 1 Prawa budowlanego, a obowiązek przechowywania wymaganej dokumentacji określono w art. 63 ust. 1 Prawa budowlanego.
- niewłaściwym prowadzeniu wszystkich 50 książek obiektów budowlanych z naruszeniem przepisów rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego (Dz. U. Nr 120, poz.1134 zwanym dalej rozporządzeniem z dnia 3 lipca 2003 r.). Katalog tych naruszeń obejmował: § 4 ust. 2; § 5 pkt 1 lit. c, d, e; § 5 pkt 2 i 3; § 6 ust. 1 i 4.

Kompetencje dotyczące wykonywania obowiązków z zakresu utrzymania obiektów przydzielono starszemu inspektorowi [...] ³ i ustalono je w zakresie czynności. Do dnia 26

² Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 ze zm.), zwana dalej Prawem budowlanym.

³ Pouczenie: art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.)- odmowa udostępnienia ze względu na prywatność osoby fizycznej-NIK

maja 2007 r. obowiązki te wykonywała także [...] ⁴ Działalność związana z utrzymaniem obiektów nadzorowana była przez kierownika Biura Obsługi Inwestycji, które podlegało nadzorowi Zastępcy Dyrektora.

2. Szpital poddawał dźwigi osobowe corocznym badaniom okresowym, wykonywanym przez inspektorów Urzędu Dozoru Technicznego w Bydgoszczy i zapewnił właściwą ich konserwację prowadzoną przez uprawnionych pracowników firmy „ELWIND” w ramach umów zlecenia. Dla użytkowanych dźwigów prowadzono wymaganą dokumentację: księgi rewizyjne i dzienniki konserwacji.

3. W miarę posiadanych środków finansowych Szpital prowadził gospodarkę remontową obiektów Szpitala, która skierowana była na nowe obiekty w Grudziądzu przy ul. Rydygiera. Wynikało to z planowanego przeniesienia „starego” Szpitala przy ul. Szpitalnej do nowych obiektów przy ulicy Rydygiera. Z uwagi na ograniczone środki finansowe wyprowadzenie oddziałów do nowych budynków miało charakter przewlekły i w budynkach przy ulicy Szpitalnej wykonywano jedynie niezbędne prace konserwacyjno - remontowe, nastawione na poprawę warunków pobytu pacjentów i pracy personelu, a w małym stopniu służące poprawie sprawności technicznej samych budynków. Budynki położone w Grudziądzu przy ul. Szpitalnej miały zawilgocone ściany, ubytki w tynkach, widoczne ślady korozji blacharki, rynien, wiszące luźne elementy instalacji odgromowej, zniszczone i zużyte pokrycie papowe, skorodowane elementy wentylacji.

W latach: 2006, 2007 i 2008 potrzeby remontowe i modernizacyjne Szpitala eksploatowanych obiektów budowlanych wynosiły odpowiednio 1.073,0 tys. zł, 630,0 tys. zł i 657,2 tys. zł. Natomiast faktycznie poniesione nakłady 886,9 tys. zł w 2006 r. (tj. 82,7 % potrzeb), 312,6 tys. zł w 2007 r. (tj. 49,6 % potrzeb) oraz 546,1 tys. zł w 2008 r. (tj. 83,1 % potrzeb).

4. W części budynków Szpitala istniały bariery komunikacyjne dla osób niepełnosprawnych. Dwa budynki wielokondygnacyjne nie posiadały komunikacji za pomocą urządzeń dźwigowych, tj. budynek:

- dziennego oddziału psychiatrycznego położony w Grudziądzu przy ul. Kalinkowej 58,
- pawilonu położniczo-dziecięcego w Brodnicy przy ul. Wiejskiej 9.

Budynek pawilonu położniczo-dziecięcego w Brodnicy przy ul. Wiejskiej 9 nie posiadał pomieszczeń higieniczno-sanitarnych dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych

⁴ Pouczenie: art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U Nr 112, poz. 1198 ze zm.)- odmowa udostępnienia ze względu na prywatność osoby fizycznej-NIK

(poruszających się na wózku inwalidzkim). Likwidację tych barier Szpital uzależnił od pozyskania środków finansowych.

Zgodnie z załącznikiem Nr 1 część II ust. 3 pkt 5 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 10 listopada 2006 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 213, poz. 1568 ze zm.) istnieje obowiązek zapewnienia osobom niepełnosprawnym, poruszającym się na wózkach inwalidzkich, dostępu do kabiny ustępowej z umywalką. Obowiązek wyposażenia w dźwigi osobowe dwukondygnacyjnych i wyższych budynków opieki zdrowotnej wynika z § 54 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75, poz. 690 ze zm.).

5. Szpitalny Oddział Ratunkowy (SOR) w Grudziądzu nie spełniał niektórych wymogów określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 15 marca 2007 r. w sprawie szpitalnego oddziału ratunkowego (Dz. U. Nr 55, poz. 365), zwanego dalej rozporządzeniem. Wjazd do budynku chirurgiczno-zabiegowego nie zapewniał bezkolizyjnego podjazdu, co najmniej dwóch specjalistycznych środków transportu sanitarnego jednocześnie (wymóg § 3 ust. 3 rozporządzenia), brak było osobnego wejścia dla pieszych (wymóg § 3 ust. 1 rozporządzenia). Wjazd do budynku oddziału internistycznego i kardiologicznego nie był zamykany automatycznie i brakowało osobnego wejścia dla pieszych (wymóg § 3 ust. 1 i 2 rozporządzenia). W budynku tym nie było zespołu operacyjnego, oddziału anestezjologii i intensywnej terapii (wymóg § 3 ust. 5 rozporządzenia). Szpital planował przeniesienie SOR do „nowej” części Szpitala (przy ul. Rydygiera), która gwarantuje spełnienie powyższych wymogów ogólnoprzestrzennych. Z kolei SOR w Brodnicy nie miał oznakowania wzdłuż drogi dojścia i dojazdu (wymóg § 3 ust. 2 rozporządzenia).

6. Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia stan zabezpieczenia przeciwpożarowego części obiektów budowlanych Szpitala, które zgodnie z § 12 ust. 1 pkt 2 i 5 rozporządzenia w sprawie ochrony p.poż.⁵, zagrażał życiu ludzi, gdyż nie zostały zapewnione możliwości ewakuacji ludzi, z powodu występujących warunków technicznych. Państwowa Straż Pożarna stwierdziła przekroczenia długości przejść lub dojść ewakuacyjnych o ponad 100% w budynku przy ul. Mieszka I, w budynku neurologii i laboratorium przy ul. Szpitalnej; niezabezpieczenie przed zadymieniem dróg ewakuacyjnych w oddziale dziecięcym przy

⁵ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 kwietnia 2006 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 80, poz. 563), zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie ochrony p. poż.”.

ul. Rydygiera i w kompleksie budynków przy ul. Szpitalnej (blok ginekologiczno-położniczy, okulistyka, urologia i ortopedia, chirurgia ogólna, chirurgia onkologiczna, OIT i blok operacyjny ogólny, SOR ogólny, gastroenterologia, oddział wewnętrzny I i II, kardiologia, w Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym), a także w budynku przy ul. Mieszka I. Komendant Miejski Państwowej Straży Pożarnej w Grudziądzu nakazał zapewnić odpowiednie warunki ewakuacji do dnia 30 września 2011 r.

Ponadto ustalono, że na dzień 22 kwietnia 2009 r. 1393 osoby (74,9 % ogółu zatrudnionych) nie zapoznano z przepisami przeciwpożarowymi, a w szczególności w zakresie znajomości instrukcji bezpieczeństwa pożarowego. Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1229 ze zm.) właściciel budynku, obiektu budowlanego lub terenu, zapewniając ich ochronę przeciwpożarową, jest obowiązany zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi.

Na 122 hydranty wewnętrzne i zewnętrzne zainstalowane na terenie Szpitala 28 z nich (23,0 %) nie spełniało wymogów § 3 i § 18 rozporządzenia w sprawie ochrony p.poż. (brak było wykonanych prób ciśnieniowych węży pożarowych, niesprawne hydranty). Ponadto stwierdzono, że w godzinach od 10:00 do 13:00 (największe natężenie pojazdów na terenie Szpitala) występowały utrudnienia dojazdu pożarowego do obiektów Szpitala usytuowanych przy ul. Szpitalnej w Grudziądzu.

7. NIK ocenia pozytywnie z nieprawidłowościami, stan higieniczno-sanitarny w skontrolowanych pomieszczeniach Szpitala. Bezpieczeństwo higieniczno-sanitarne w Szpitalu nie było w pełni zapewnione, gdyż odbiegało od wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 10 listopada 2006 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 213, poz. 1568 ze zm.). Usunięcie tych odstępstw do dnia 31 grudnia 2012 r. zostało określone w programie dostosowawczym zaakceptowanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego.

Część oddziałów Szpitala znajdowała się w starych budynkach, które pod względem technicznym i funkcjonalnym nie były dostosowane do obowiązujących przepisów, tj.: krzyżowanie się dróg brudnych i czystych, zbyt mała ilość pomieszczeń magazynowych, porządkowych i higieniczno-sanitarnych. Nie było typowych izolatek na oddziałach wymagających tego typu pomieszczeń. Niedostateczne było wyposażenie w sprzęt jak: myjnie-dezynfektor, wentylację mechaniczną nawiewno-wywiewną, baterie uruchamiane bez

kontakty dłońmi. Większość pomieszczeń oddziałów nie posiadała przeprowadzanych bieżących remontów, wymiany lub naprawy zużytych mebli.

8. Kontrola wykazała, że Szpital nie zgłaszał organowi prowadzącemu rejestr, w terminie 14 dni, zmian stanu faktycznego odnoszących się do Szpitala powstałych po wpisie do rejestru i dotyczących danych zawartych w rejestrze stosownie do art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2007 r. Nr 14, poz. 89 ze zm. Zwanej dalej „ustawą” o ZOZ). Niewypełnienie tego obowiązku dotyczyło zmian nazwy i organizacji komórek Szpitala oraz ilości łóżek. Przykładowo, dopiero dnia 9 marca 2009 r. Szpital złożył wniosek o wpis zmian w rejestrze zoz w zakresie zwiększenia ilości łóżek w Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym w Brodnicy z 20 na 47 łóżek, które miało miejsce już w połowie 2008 r.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Zintensyfikowanie działań mających na celu zapewnienie możliwości ewakuacji ludzi z budynków zagrażających życiu ludzi.
2. Prowadzenie kontroli stanu technicznego budynków wielkopowierzchniowych w pełnym zakresie, o którym mowa w art. 62 ust. 1 pkt 3 Prawa budowlanego.
3. Zinventaryzowanie i określenie funkcjonalności obiektów budowlanych, dla których nie założono książki obiektu budowlanego.
4. Prowadzenie ksiąg obiektów budowlanych stosownie do postanowień rozporządzenia z dnia 3 lipca 2003 r.
5. Zapewnienie dla Szpitalnych Oddziałów Ratunkowych spełnienia wymogów ogólnoprzestrzennych wynikających z rozporządzenia.
6. Objęcie szkoleniem p.poż wszystkich pracowników Szpitala.
7. Wykonanie wymaganych prób ciśnieniowych hydrantów i zapewnienie ich sprawności technicznej.
8. Podjęcie działań mających na celu terminowe zgłaszanie organowi prowadzącemu rejestr zmian, o których mowa w art. 14 ust. 1 ustawy o ZOZ.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Dyrektora w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania

uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Dyrektorowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.